

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4580/2020
02.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца Савеза самосталних синдиката Београд из Београда, чији је пуномоћник Жељко Ристић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво и Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво из Београда, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6693/19 од 13.05.2020. године, у седници одржаној 02.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6693/19 од 13.05.2020. године и пресуда Вишег суда у Београду П 96/19 од 12.06.2019. године, исправљена решењем истог суда од 02.10.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 96/19 од 12.06.2019. године, која је исправљена решењем истог суда од 02.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да тужилац по основу изградње има право својине на згради у улици ... број .. у ... постојећој на кат. парцели .../... уписане у листу непокретности број ... КО ..., право својине на пословним просторима, становима и гаражи ближе описаним у том делу изреке, као и право коришћења земљишта површине 7 ари на означеној парцели. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у ком је тражио да му суд дозволи да на основу пресуде у јавним књигама упише право својине на непокретностима ближе описаним у изреци, што би тужени били дужни да признају и трпе. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој РС накнади трошкове парничног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом Граду Београду накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6693/19 од 13.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке иста пресуда је укинута у ставу другом изреке и у овом делу тужба одбачена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени Град Београд је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је правни следбеник Месног одбора грађевинских радника и намештеника коме је Градски народни одбор Београда – Грађевински одсек дана 11.05.1949. године као инвеститору издао грађевинску дозволу за изградњу службене канцеларијске зграде на катастарској парцели ... КО ... по одобреном пројекту. За изградњу ове зграде на терет инвеститора као крајњег корисника извршена је експропријација парцеле и по коначној изградњи 1951. године инвеститору је издата употребна дозвола. Према стању у списима у ЗКУЛ ... КО ..., зграда је била уписана као зк. тело 2 на парцели .../... улична пословна зграда која се састоји од подрума, приземља и два спрата са седам посебних делова. Земљиште је било уписано као државна својина, а зграда као друштвена својина чији је титулар тужилац. У листу непокретности ... КО ... означена кат. парцела је била уписана као државна својина Републике Србије са правом коришћења тужиоца, док су објекти који се налазе на истој били уписани као друштвена својина на којима право коришћења има тужилац. Решењем Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Београд 1 од 25.03.2014. године дозвољен је упис на означеној катастарској парцели у корист града Београда као корисника, а на згради и посебним деловима који се налазе на предметној парцели извршен је упис државне својине Републике Србије са правом коришћења у корист града Београда непосредном применом Закона о удружењима и Закона о јавној својини. Земљиште и објекти су сада уписани као јавна својина града Београда.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац није доказао да је његов правни претходник од свог материјала својим радом и својим средствима изградио спорне непокретности, нити да је доставио одобрени главни пројекат на основу кога је изграђен спорни објекат као и да ли је било промена у току изградње у односу на првобитно стање. Осим тога, тужилац није предложио вештачење у односу на идентификацију спорне непокретности, а из грађевинске и употребне дозволе није било могуће утврдити спратност, површину и структуру спорне непокретности јер је дозвољена изградња канцеларијско-пословне зграде. Поред тога тужилац није доказао да су испуњени услови за стицање права својине у складу са члановима 20. и 22. Закона о основама својинскоправних односа у вези са члановима 80. и 81. Закона о удружењима. Право својине тужилац није могао стећи ни по основу одржаја јер није био савестан држалац, а није имао ни закониту државину у смислу члана 28. Закона о основама својинскоправних односа. Због тога је одбијен тужбени захтев у целости.

Становиште нижестепених судова се за сада не може прихватити.

Синдикат представља организацију чији је положај и рад уређен Законом о раду и то одредбама чланова 206. и 220. На питање права на непокретностима у друштвеној својини примењују се одредбе Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр.

51/2009) по ком закону је у члану 2. став 1. прописано да је удружење у смислу овог закона добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса који нису забрањени Уставом или законом (став 1). На синдикате и друга удружења чији је рад уређен посебним законом примењују се одредбе овог закона у питањима која нису уређена тим посебним законом. Према члану 80. непокретности у друштвеној својини на којима право коришћења имају друштвене организације, удружења или облици повезивања удружења (савези) са седиштем на територији Републике Србије, даном ступања на снагу овог закона постају средства у државној својини на којима право коришћења имају јединице локалне самоуправе на чијој се територији непокретности налазе. По члану 81. став 1. истог закона непокретности у друштвеној својини на којима су друштвене организације до дана ступања на снагу овог закона имале право коришћења прелазе у својину односно сусвојину ових друштвених организација сразмерно уделу којим су друштвене организације учествовале у финансирању ових непокретности сопственим средствима оствареним од добровољних чланарина, поклона, донација, легата и на други законом дозвољени начин (став 1). Сопственим средствима из става 1. овог члана не сматрају се средства остварена по основу вршења јавних овлашћења или друга средства остварена из буџета друштвено-политичких заједница (став 2). Својинска права из става 1. овог члана се утврђују у поступку пред надлежним судом (став 3).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, тужилац који је до дана ступања на снагу Закона о удружењима (22.07.2009. године) имао право коришћења на наведеној непокретности, има право да тражи утврђење својине, односно свог својинског удела (члан 81. наведеног закона). У конкретном случају закључак нижестепених судова да тужилац није доказао да је искључиво својим средствима финансирао изградњу предметне непокретности (остварених од уписнине и чланарине) заснован је на становишту да није доставио доказе о градњи и финансијски извештај – рекапитулацију уложених средстава, као и доказ о исплати накнаде за експроприсану парцелу из сопствених средстава, при чему је у питању врло вредан пројекат за који није доказано да су средства чланарине и уписнине омогућавала такву инвестицију. Терет доказивања да је предметну непокретност стекао сопственим средствима, односно средствима правног претходника је на тужиоцу, као и чињеница о пореклу тих средстава у смислу структуре средстава из члана 81. став 2. Закона о удружењима.

Применом правила о терету доказивања из члана 7. став 1. и чланова 228. и 231. ЗПП, суд ће узети за недоказану ону тврдњу за коју парнична странка није суду пружила довољно адекватних доказних средстава у прилог основаности својих навода, односно којима оспорава наводе и доказе противника. У поступку је утврђено да је Статутом Савеза синдиката Југославије (усвојен на I конгресу Јединствених синдиката Југославије од 24-28.10.1948. године) у поглављу IX регулисано питање новчаних средстава синдиката тако што се иста састоје од уписнине, чланарине, прихода од синдикалне имовине итд. Висину уписнине и чланарине одређује централни одбор ССЈ, а уплаћује се месечно. Следом наведеног, а код постојања грађевинске и употребне дозволе на име правног претходника тужиоца као инвеститора, тужилац је изнео чињенице и приложио доказе о градњи и изворима новчаних средстава синдиката у време градње, па за сада нису разјашњене и поуздано утврђене чињенице на основу којих су нижестепени судови формирали закључак да сопствена средства правног претходника тужиоца нису омогућавала такву инвестицију.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети нову одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић